

Folketingets Udvalg for Udlændinge-
og Integrationspolitik
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

Dato: 21. marts 2013
Kontor: Kontoret for Humanitært
Ophold og Udsendelser
Sagsbeh: Liv Ann Uggerhøj
Sagsnr.: 2012-949-0095
Dok.: 678404

Folketingets Ombudsmand har ved brev af 2. januar 2013 til Justitsministeriet anmodet om at modtage oplysning om, hvilke overvejelser ministeriet, Udlændingestyrelsen og Rigspolitiet har gjort sig i anledning af Højesterets dom af 1. juni 2012 (UfR 2012.2874H). Justitsministeriet har forstået Folketingets Ombudsmands henvendelse som en anmodning om at modtage oplysning om antallet af sager vedrørende udlændinge på tålt ophold, der er pålagt at tage ophold i Center Sandholm efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, og som Udlændingestyrelsen og Rigspolitiet i anledning af Højesterets dom af 1. juni 2012 har gennemgået, samt om det i en eller flere af de ovennævnte sager er besluttet at ændre opholds- og meldepligten.

Justitsministeriet har ved brev af dags dato oplyst følgende til Folketingets Ombudsmand:

”Justitsministeriet kan oplyse, at ministeriet ved brev af 6. september 2012 har orienteret Udlændingestyrelsen og Rigspolitiet om ministeriets vurdering af Højesterets dom af 1. juni 2012. Af brevet fremgår følgende:

Den 22. december 2008 instruerede Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration (nu Justitsministeriet) Udlændingestyrelsen om styrket kontrol med overholdelse af påbud om at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for personer, der opholder sig her i landet på tålt ophold i anledning af at Folketinget ved lov nr. 1397 af 27. december 2008 vedtog en ændring af udlændingeloven, som skærpede kontrolforanstaltningerne for udlændinge på tålt ophold inden for det gældende kompetence- og prøvelses-system.

Den 29. september 2009 instruerede Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration Rigspolitiet om pålæggelse af meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 3, til udlændinge, der opholder sig i Danmark på tålt ophold.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Højesteret afsagde den 1. juni 2012 dom i sagen A mod Udlændingestyrelsen og Justitsministeriet.

Højesteret fandt efter en samlet vurdering, ”at Udlændingesservices afgørelse af 16. februar 2009 om, at A skal bo og overnatte i Center Sandholm, i hvert fald på nuværende tidspunkt udgør et uproportionalt indgreb i hans bevægelsesfrihed i strid med artikel 2 i Tillægsprotokol 4. Afgørelsen må derfor ophæves som ugyldig. Som konsekvens heraf må også Integrationsministeriets afgørelse af 29. september 2009 om meldepligt i Center Sandholm ophæves som ugyldig. Dette udelukker ikke, at der kan træffes en ny afgørelse om meldepligt.”

Højesteret udtalte, at der i bedømmelsen af proportionaliteten må lægges vægt på,

- at den pågældende allerede den 2. juli 2007 fik påbud om ophold i Center Sandholm, og at han i foråret 2008 fik pålæg om at melde sig hos politiet i centret en gang om ugen.
- at afgørelserne af 16. februar 2009 samlet set må anses for at udgøre et væsentligt indgreb i den pågældendes bevægelsesfrihed.
- at den pågældende alene er straffet ved Østre Landsrets anke dom af 23. juni 2006, hvorved han blev idømt fængsel i 1 år og 6 måneder for overtrædelse af straffelovens § 191 for medvirken til hashhandel på Christiania.
- at det efter oplysningerne om den pågældendes hidtidige adfærd og personlige forhold må lægges til grund, at der ikke har været og fortsat ikke er nogen konkret risiko for, at han vil skjule sig for politiet, idet det bemærkes, at den pågældende var på fri fod under anken af Københavns Byrets dom af 8. juli 2005, og at han også var på fri fod efter afsigelsen af landsrettens dom, hvorefter han afsonede i et åbent fængsel.
- at der heller ikke har foreligget og fortsat ikke foreligger konkrete holdpunkter for at antage, at den pågældende vil begå ny kriminalitet.
- at der efter det oplyste fortsat ikke er udsigt til, at udvisningen af den pågældende kan effektueres, og at han som følge af risikoen for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling ikke reelt har mulighed for at udrejse frivilligt til Iran, ligesom der heller ikke er noget andet land, han kan udrejse til.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at dommen har den betydning, at Udlændingestyrelsen i sager om opholdspligt for personer på tålt ophold løbende skal vurdere, om der er proportionalitet mellem afgørelsen om opholdspligt og de øvrige forhold i den enkelte sag ud fra de i Højesterets dom nævnte kriterier, jf. således også afsnit 4 i bemærkningerne til lov nr. 1397 af 27. december 2008.

Det er endvidere Justitsministeriets opfattelse, at Højesteret ved dommen af 1. juni 2012 ikke har taget stilling til Rigspolitiets afgørelse om meldepligt i

sagen. Afgørelsen om meldepligt ophæves som ugyldig som konsekvens af Højesterets dom om ophævelse af afgørelsen om opholdspligt, jf. nærmere ovenfor om dommens præmisser på dette punkt.

Justitsministeriet finder på denne baggrund, at Rigspolitiet i den konkrete sag bør genoverveje spørgsmålet om meldepligt i forhold til, hvor den pågældende nu måtte tage ophold, jf. bemærkningerne til § 1 i lov nr. 1397 af 27. december 2008.

Som det fremgår af lovforarbejderne, skal proportionalitetsbetingelsen løbende være opfyldt, og det kan med tiden blive vanskeligere at begrunde sådanne indgreb, for eksempel hvis det viser sig fortsat at være umuligt at udsende den pågældende.

Vurderingen af, om påbud om opholdspligt og afgørelser om meldepligt fortsat kan opretholdes, jf. det anførte ovenfor, bør som udgangspunkt foretages hver 6. måned, medmindre forholdene tilsiger noget andet.

En kopi af Justitsministeriets brev af 6. september 2012 til Udlændingestyrelsen og Rigspolitiet vedlægges til orientering.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af Folketingets Ombudsmands henvendelse af 2. januar 2013 anmodet Udlændingestyrelsen og Rigspolitiet om en udtalelse:

Udlændingestyrelsen har oplyst følgende:

”Udlændingestyrelsen har på grundlag af Justitsministeriets tillæg til instrukser af 6. september 2012 i samarbejde med Rigspolitiet iværksat en gennemgang af alle sager vedrørende personer på tålt ophold i Danmark, som er pålagt at tage ophold i Center Sandholm efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8.

På tidspunktet for iværksættelsen af gennemgangen var der 26 personer, som var pålagt opholdspligt på Center Sandholm. Heraf var tre personer forsvundet, to personer var frihedsberøvet, og en person havde lige fået vurderet sin sag. Gennemgangen, som indebærer, at der i hver enkelt sag træffes en ny, forvaltningsretlig afgørelse, har således omfattet 20 personer.

Udlændingestyrelsen har den 11. september 2012 fremsendt høringer til Rigspolitiet om disse 20 personer, og Udlændingestyrelsen har efterfølgende anmodet de pågældende udlændinge eller deres advokater om at fremsende eventuelle bemærkninger til deres sag. De pågældende udlændinge har tillige fået tilbud om at deltage i en tolket samtale med Udlændingestyrelsen. Syv udlændinge har ønsket en samtale, og en udlænding har deltaget i møde med Udlændingestyrelsen sammen med sin advokat.

Udlændingestyrelsen har fastholdt afgørelsen om opholdspligt i Center Sandholm i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, for 16 personer.

Herudover er en person afgået ved døden, en person er udrejst frivilligt, en person er frihedsberøvet i Danmark, og en person var på tidspunktet for gennemgangen frihedsberøvet i udlandet, og der er derfor ikke på ny truffet afgørelse efter § 42 a, stk. 8, i disse sager.

Gennemgangen vil fremover blive gennemført med seks måneders intervaller i 2. henholdsvis 4. kvartal i hvert kalenderår.

Næste gennemgang vil blive påbegyndt primo april 2013 og vil omfatte alle personer på tålt ophold, som på det tidspunkt er pålagt at tage ophold i Center Sandholm efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, og på det tidspunkt og så aktuelt er indkvarteret der.”

Rigspolitiet har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan oplyse, at Justitsministeriet ved brev af 6. september 2012 sendte et tillæg til tidligere instrukser vedrørende opholds- og meldepligt for personer på tålt ophold til Udlændingestyrelsen og Rigspolitiet. Det fremgår heraf, at vurderingen af, om påbud om opholdspligt og afgørelser om meldepligt fortsat kan opretholdes, som udgangspunkt bør foretages hver 6. måned, medmindre forholdene tilsiger noget andet.

Rigspolitiet og Udlændingestyrelsen fastlagde på denne baggrund i fællesskab en procedure til brug for denne halvårlige vurdering af grundlaget for pålæggene om både ophold og meldepligt. Det blev således aftalt, at Udlændingestyrelsen starter proceduren med at vurdere grundlaget for pålæggene om ophold og herefter træffer nye afgørelser. Til brug for denne afgørelse indhenter Udlændingestyrelsen bl.a. en udtalelse fra Rigspolitiet om relevante faktuelle oplysninger vedrørende udlændingen, som Rigspolitiet er i besiddelse af.

Udlændingestyrelsen har den 27. december 2012 – efter at have modtaget ovenstående udtalelser fra Rigspolitiet i efteråret 2012 – truffet afgørelser om opholdspligten.

Rigspolitiet skal således nu træffe nye afgørelser om meldepligt. Det bemærkes hertil, at politiets afgørelse om meldepligt er en afledet effekt af dels udlændingemyndighedernes afgørelse om tålt ophold, dels Udlændingestyrelsens afgørelse om opholdspligten.

Til brug for Rigspolitiets vurdering og efterfølgende afgørelse om en eventuel ændring af meldepligten vil Rigspolitiet indkalde den enkelte udlænding til en personlig samtale. Under samtalen, hvor der i fornødent omfang vil være en tolk til stede, vil udlændingen få lejlighed til at redegøre for eventuelle ændringer i sine personlige forhold. Udlændingen vil i forbindelse med indkaldelsen blive vejledt om, at han vil have mulighed for at møde med en advokat eller bisidder, såfremt dette ønskes. Det bemærkes dog, at den pågældende selv skal afholde eventuelle omkostninger forbundet her-

med, hvilket Rigspolitiet vil orientere den pågældende om i forbindelse med indkaldelsen.

Det forventes, at udlændingene vil blive indkaldt til en personlig samtale i ugerne 7-9, hvorefter Rigspolitiet snarest vil træffe nye afgørelser om meldepligt.

Rigspolitiet bemærker, at Rigspolitiets afgørelser om meldepligt kan påklages til Justitsministeriet, jf. udlændingelovens § 48, 4. pkt.

Rigspolitiet vil give Justitsministeriet en samlet orientering om resultatet af revurderingen og omfanget af den pålagte meldepligt, når den er afsluttet.”

Justitsministeriet vil orientere Folketingets Ombudsmand, når Rigspolitiet har afsluttet gennemgangen af de relevante sager.”

Morten Bødskov

/ Thomas Tordal-Mortensen